

A high-contrast, black and white image of a woman's hands in handcuffs, set against a vibrant red background. The hands are positioned centrally, with fingers slightly spread. The handcuffs are visible around the wrists. The overall aesthetic is gritty and dramatic.

CHRISTOFFER
CARLSSON

PŘÍPAD VINCENT FRANKE

A high-contrast, black and white image of a woman's face, looking directly at the camera with a serious expression. Her hair is light-colored and falls around her face. The background is a vibrant red, matching the top section. The image is framed by black brushstrokes at the bottom.

CHRISTOFFER CARLSSON

PŘÍPAD
VINCENT FRANKE

**CHRISTOFFER
CARLSSON**

**PŘÍPAD
VINCENT FRANKE**

panteon

Ze švédského originálu
Fallet Vincent Franke,
Piratförlaget, Stockholm 2010

Copyright © 2010 by Christoffer Carlsson
First published by Piratförlaget, Sweden
Published by arrangement with Pontas Literary & Film Agency, Spain
Copyright © 2013 by Panteon
Cover © 2013 by Emil Křížka
Cover photo © 2013 by Mela Annerberg-Norén
Translation © Hana Švolbová 2013

Panteon, Staroměstské náměstí 89, 293 01 Mladá Boleslav
www.knihypanteon.cz | www.facebook.com/knihypanteon

Přeložila: Hana Švolbová

Odpovědná redaktorka: Renáta Večerková

Návrh obálky: Emil Křížka

Sazba: DTP Panteon

Tisk a vazba: CPI Moravia Books, Pohořelice

Printed in the Czech Republic.

ISBN 978-80-87697-04-7

*Mým rodičům a bratrovi.
Za všechnu bezmeznou lásku a podporu.
Díky.*

“Oh my, how the world still dearly loves a cage.”
– Maude, Harold and Maude (1971)

JEDNA

Vidím se v temných sklech výkladních skříní. Tohle je začátek.

Obraz je zvlněný, neostrý. Ruce se mi třepetají jako ptáci. Z vnitřní kapsy bundy vydoluju poloprázdný balíček cigaret. Jednu vytáhnu a studuju ji. Potom si ji strčím mezi rty a škrtnu zapalovačem, jako bych nikdy nezapochyboval.

Nespal jsem se zavřenýma očima dva týdny. Pravděpodobně jsem nespal vůbec. Kvůli nedostatku spánku si nejsem jistý sám sebou, svým vlastním tělem.

Vyřáším. Můj tmavý odraz mě pronásleduje až do rohu výkladu a mizí. V jednom titulku čtu: „*Takto budete letos vypadat.*“ Cigareta na mě působí báječně a já se pomalu znovu stávám člověkem. Cítím se cize a čerstvě, jako vůně nových bankovek, osvobozený od všeho, co bývalo. Pohyby a myšlenky se rozplývají.

Tohle je začátek.

Autobusová zastávka u náměstí Gullmarsplan, nechci jet metrem. Nejsem venku, na svobodě, ještě ani dvě hodiny a už tu stojím jako kdokoliv jiný, a čekám na autobus. Téměř usínám. Přechody mezi euforií a nepopsatelnou únavou jsou nebezpečné, toho jsem si vědom. Nejsem oholený a ani nechci myslet na to, jak vypadají moje vlasy. Podrážka umrtvuje cigaretu.

Zápach nafty. Řidička autobusu vypadá jako žába, která si po spodní půlce obličeje rozmazala rtěnku. Cesta na jih vede pod smrákajícím se nebem. Na sedadle vedle mě leží noviny s článkem *Liga hlídačů opět útočí*. Je to den jako každý jiný. Lidi v autobuse odumírají, odcházejí během cesty. Jakmile jsem dostatečně sám, volám Markovi. Je to jeden z těch idiotů, co do telefonu řeknou: „Kdo tam.“

„Kdo tam?“

„Hádej.“

„Vincente.“ Marko se nadechne. „Do prdele,“ šeptne.

V tomhle světě je zadržovaný člověk něco jako radioaktivní odpad. Nikdo s vámi nechce mít nic do činění, dokud z vás nepadne podezření. A Marko působil skutečně šokovaně a vyděšeně, když zaslechl můj hlas. V telefonu to šumělo, jako by byl někde u moře.

„Nic na mě neměli,“ říkám, abych ho uklidnil.

„Kde jsi?“

„Venku.“

„Chceš se sejít?“

„Ještě ne.“ Nejdřív chci domů a podívat se na výsledek víkendové domovní prohlídky. A možná si lehnout a pár dní se prospat.

„Ale chceš nastartovat, ne? Mám tu pár věcíček, co na tebe čekaj.“ Zní ztuhle a vystresovaně. Zajímalo by mě, jestli mu někdo drží v zátylku bouchačku.

„Jasně,“ říkám. „Přesně jako obvykle.“

Končím hovor a dívám se z okna. Svět kolem ubíhá jako film.

Doma, a váhám s klíčem v ruce. Jsem nervózní, z nějakého důvodu. Vzpomínka z kronoberské vazby, zírám na něčí černá písmena. *Ty svine po mně jdou*. Po pár dnech zjišťuju, že

jsem to mohl napsat sám. Jsem na detoxu. Několik nocí jsem měl příšerné noční můry. Chtěl jsem se po nich zabít. A válel jsem se ve vlastních zvracích. S postupem času z nich byla čím dál vodnatější žluč. Zácpa, kterou způsobuje morfin, povolila a museli mě odvézt na oddělení pro nemocné. Mám zimnici, jsem posraný a poblitý, křičím, že po mně jdou, že mě chtějí dostat. Podaří se mi jednoho z dozorců praštit do obličeje a za námi zůstávají stopy žluče, krve a nazelenalé, nemocné stolice.

Nebylo to hezké, ale ten krvácející bachař, masitý chlap s obličejem jako buldok, se na mě podíval s lítostí a událost nenahlásil jako napadení. Za to jsem mu byl vděčný. Postarala se o mě nějaká sestřička, dala mi kapky a dohlížela, abych se nepokusil spolknout vlastní jazyk. Jmenovala se Lisbeth nebo Elizabeth, jméno si nepamatuju, ale vzpomínám si, že jsem se ji dokonce snažil podplatit, aby mi dala ketogan, syntetickou formu morfinu, kterou vlastně ani nemám v oblibě. Nechtěla, a já jsem ji nenáviděl.

Dva náročné týdny jsou za mnou a potřebuju klid, spánek a dělat něco, co mě donutí myslet na něco jiného než na moje duševní monstra.

Modrobílé pásy ze dveří strhli, ale pořád je tam vidím. Dům, v němž bydlím, je takový ten barák, co najdete ve všech švédských městech. Stojí dvě minuty od stanice metra Björkhagen, má stejnou barvu jako moje dlaň a je postavený z chladného betonu, čtyři patra do nebe a bez výtahu. Lidi, co tu bydlí, mají příjmení jako Pettersson, Szopek a Yang. Mají rodiny a děti a občas je vídám venku na zahradě. Dům je tak tichý, že nelze vyloučit, že tu všichni kromě mne umřeli.

Tenhle byt jsem koupil před šesti měsíci, když jsem vydělal tolik peněz, že jsem mohl složit stotisícovou zálohu.

Dveře se se skřípnutím otevřely.

V bytě to vypadá jako po výbuchu. Každého idiota napadne, že pokud dealujete a máte sklad doma, tak tam pojedete. Nevýhodou toho, když máte zboží někde jinde, je, že po domovní prohlídce vypadá byt jako válečná zóna, protože policie nic nenašla. V kuchyni dokonce vypáčili jedno prkno v podlaze, soudě podle četných odřenin nejspíš od páčidla na přiléhajících deskách. Byli očividně zoufalí.

Tomu se musím usmát.

Otevírám všechna okna, pouštím do bytu svět. Vzduch vevnitř je zatuchlý a odporný. Čerstvý závan mi čistí hlavu, uklidňuje mě.

Knihovna je prázdná, knížky leží na hromadě na podlaze, jako by byly připravené ke spálení. Všechno oblečení je rozházené před skříní, která je pořád dokořán. V kuchyni rozbitý porcelán. To mi připomíná jednu holku, se kterou jsem chodil před pár lety. Měla půvabnou úchytku na porcelán. Pokaždé, když jsme se hádali, ho po mně házela. Byl to drahý vztah a zůstával jsem s ní jen proto, že jsem z ní mohl tahat peníze. Ukončil jsem to tak, že jsem jí přestal brát telefon.

Postel je převrácená, nohy trčí do stropu jako antény. Vypadá jako mrtvý brouk. Pouštím se do úklidu, ale tenhle projekt mě rychle přestává bavit. Otáčím postel, stavím knihy do polic a zavřu skříně. Že je oblečení rozházené před ní, je nejspíš praktické. Na logické úvahy jsem moc unavený a mám dojem, že mám kůži nabitou elektřinou a napuchlou, jako bych ležel dlouho na slunci.

Zavírám okno, na chvilku se podívám na nebe a potom si lehám na záda do postele. Strop není klidný. Obraz oblohy, moc velký na to, abych ho mohl najednou vstřebat, mám vypálený do sítnice, když usínám.

Ze spánku je bezvědomí, hluboké jako dočasná smrt.

Zvuk zvonku, dostává mě opět na povrch. Nevím, jak dlouho jsem spal. Mohla to být čtvrt hodina, mohl to být den.

Marko. Kudrnaté hnědé vlasy připomínají psí srst a pohledem téká z místa na místo. Na sobě má světle zelenou vojenskou bundu, obnošené džíny a boty vypadají, jako by se brodil bahnem.

„No to je paráda, že tě vidím, Vincente.“ Přeměřuje si mě pohledem. „Vypadáš unaveně.“

„Spím. Myslím.“ Když mrkám, pálí mě oči a v hrudníku mi buší srdce do páteře. „Nejsem si úplně jistej.“

„Pokud jde o tebe, tak není jistý nic, Vincente,“ říká Marko a já těžko poznávám, jestli je rád, že mě vidí, nebo je spíš nervózní. Pořád zní vystresovaně a to mě irituje, ale to on se stará, abych měl co prodávat. Nesmím si to u něj rozházet.

Moje myšlenky se pomalu vrací do reality. Marko vytahuje hnědý balíček, velký jako krabice od bot, obalený stříbrnou lepicí páskou.

„Týdenní dodávka,“ povídá.

„A?“

Usmívá se. Markovy zuby jsou stejně křivé jako náhrobky na starém hřbitově, a když se zašklebí, vypadá jako umrlec. Z kapsy vyloví černou tubu, velkou tak akorát, aby se do ní vešel film z foťáku.

„A pro tebe,“ říká a pokládá mi ji do ruky. Konečně. Dva týdny jsou moc dlouhá doba. Na tubičce je nálepka s popisem obsahu v ruštině, možná ukrajinštině. Nemám ani ponětí, co tam stojí. S jistou dávkou nervozity se ptám Marka, jestli je to syntetika. Syntetické preparáty je těžší sehnat, proto je po nich větší poptávka. Takhle to prostě funguje. Ale já syntetický morfin rád nemám. Párkrát jsem si to vzal, ale jedině, co se po tom obvykle děje, je, že mi ztuhne jazyk a mám několik dní problém mluvit srozumitelně a ztratím chuť. Tohle určitě nebude zdraví prospěšné.

„Není,“ odpovídá. „Tohle je ta stará, obyčejná, dobrá sračka.“

Přikyvuju a říkám, že potřebuju spát. Že jsem nespal dva týdny.

„To si dovedu představit.“ Pomalu přitakává. „Vazba je příšerná.“

To mě rozesměje, neomaleně.

„Jako bys o tom něco věděl.“

Marko pokrčí rameny a rozhodí ruce.

„Možná se u tebe budu muset později večer zastavit znovu,“ říká. „Máme nějakou prácičku, a jestli se to trošku zvrtne, budu asi potřebovat tvoji pomoc.“

Pomoc znamená víc drog, a to znamená víc peněz. A to je dobré. Jsem na tom hůř než vykastovaná pornohvězda.

„Jasně.“

Vypadá to, že Marko váhá. Naklání hlavu, dívá se na černou tubu v mojí ruce a potom do země.

„Takže zůstaň čistej,“ prosí mě nakonec a kývne směrem k tubě. „Aspoň do zítřka.“

„Jasně,“ opakuju a pokrčím ramena.

Zavírám za ním dveře a pokládám balíček vedle postele, abych si pamatoval, že ho odsud musím dostat, jakmile vstanu.

Marko nemohl udělat nic lepšího než strčit mi tubu, které se nesmím dotknout. Beru z ní jednu kapsli a lehám si na záda. Přivírám oči a potěškávám kapsli v ruce. Měl bych zvážít, jaké to může mít důsledky, ale dostihl mě zvláštní pocit, podobný stříbrnému paprsku naděje na víčkách, a já okamžitě chápu, že zanedlouho, jen za malou chvíli, budu mít dojem, že všechno zvládnou. Všechno se srovná, stačí to jen spolknout.

Kapsle se pohybuje v mých útrokách a v prázdném žaludku to píchne, když se morfin dostane domů, někam do tmy hluboko uvnitř.

Opojení, euforický klid, přichází po době, kterou považuju za celou noc, ale nebylo to určitě víc než pár minut. Z únavy je klid a já mizím, mizím.

Přicházím k sobě tím, že mi kladivo rozmlátí spánky. Pořád si myslím, že jsem ve vazbě a prožívám ten klaustrofobický pocit, že žiju v krychli. Strach se kolem mě vine jako kouř. Potom si uvědomím, že jsem ve svém bytě. Ta úleva je nepopsatelná.

Před očima se mi míhají vjemy, útržek snu o mém otci, jeho prázdný obličej, vzpomínka, kvůli které ztuhnou.

Dveře. Bušení jde odtamtud. Kolem mě je tma, ale těch pár barev, které dokážu rozlišit, je neuvěřitelně ostrých. Nádherné umělecké dílo. Pořád jsem neuvěřitelně sjetej. Znovu klopýtám ke dveřím a otevírám, bez rozmýšlení.

Marko někoho strčí do bytu, tmavou postavu. Neslyšně mizí za mnou.

„Vincente,“ šeptá. „Přece jsem ti to vykládal.“

Jeho dech je těžký jako u vzteklého psa. Kudrnaté vlasy se lesknou deštěm nebo potem. Nebo obojím.

Dívám se na svoje nohy, provinile.

„Musíš se o ni postarat,“ pokračuje. „Nejdýl týden, než se to uklidní. Ozvu se, jak to půjde. Ale nenech ji odejít, jasný? Rozumíš?“

V tomhle stavu bych udělal cokoliv, jen abych mohl spát dál. Nedokážu ovládat svaly v zátylku, moje hlava sedí na volném perku.

„Rozumíš, Vincente?“

„Co?“

„Rozumíš?“

„Jo, jasně.“

Cokoliv, jen ať už jde. Naposledy se na mě váhavě zadívá,

než se otočí. Když zavírám dveře, slyším jeho kroky na schodech, rychlé a těžké.

Cestou zpátky do postele přemýšlím, co se vlastně děje, než znovu usnu, s chabým vědomím, že se v mém bytě nachází tichá, černá silueta.

DVA

V nervových vláknech mi jiskří. Jsem vzhůru, nebo alespoň při vědomí. Denní světlo je silné a božsky bílé. Přežil jsem si ruku, nemůžu ji používat. Nemám v ní žádnou sílu a žádnou krev. V ústech cítím chuť železa a do nosu se mi vtírá vůně sladkého koření a mořské vody.

Posadil jsem se, šimrá to, jak se krev rozproudila, a opravdu se cítím jako nový člověk. Koutkem oka postřehnu rychlý pohyb nějakého stínu. O okamžik později se nějaká osoba vrhá do okna. Pohyb není dostatečně silný a tabulka se jen trochu zaklepe. Zvuk dopadajícího těla je těžký, jako když někdo upustí pytlík s hnojivem.

To mě mate.

Vstávám a zamotá se mi hlava. Když se sjedu, je moje mysl nevypočitatelná a vřdycky kladu pozornost na nepodstatné detaily. Pocit, že kolem mě ke dveřím proletěl stín, s pohyby lehounkými jako šepot. A najednou se celý vjem mění jako karta v blackjacku.

Marko. Sjetej Vincent. Nenech ji utéct.

Tělo na podlaze sebou mrská jako umírající ryba. Přistupuju k němu se stejnou nejistotou a bušícím srdcem, jako se policista blíží k místu, kde by se mohl skrývat vrah.

Je to mladá dívka, asi osmnácti- nebo devatenáctiletá, ale v odhadování toho, kolik je komu let, jsem dost nemožnej.

Má tak černé vlasy, že se v denním světle modře lesknou. Její kůže má barvu zašlého zlata. Je svázaná. Kolem nohou a rukou má několikrát omotanou lepicí pásku, pusou jí zakrývá páska stříbrná. Stříbrná lepicí páska. Nejoblíbenější zbraň těch, co potřebují někoho umlčet.

To z ní to vychází, ta vůně sladkého koření a mořské vody.

Přestala se vrtět a leží tiše. Má tak tmavé oči, že vypadají černě, navzdory světlu. Nebo má tak rozšířené panenky, že potlačily duhovku. Připomíná mi to bezedný pohled lidí, kteří se ocitli ve válce. Sípavě a ztěžka dýchá nosem. Z toho pohledu mi není zrovna nejlíp, ale asi ne tak špatně, jak by mělo.

„Klid.“ Rukou dělám gesto, jako bych někoho stavěl. Je to divné, ale nic jiného mě nenapadá. „Přinesu nůžky,“ dodávám a ukazuju na kuchyň.

Protože tu byla policie a zaprášili všechno nádobí, jak hledali otisky prstů nebo drogy, chvíli mi trvá, než nůžky najdu. Jakmile se s nimi ukážu před ní, začne sebou zase cukat. Zpod pásky slyším tlumené sténání. Třeští na mě oči, jako bych ji měl poslat na onen svět.

„Tak klid, sakra, klid.“

Hrozně se vrtí a mně to připomíná, jak mi bylo patnáct a koupal jsem Elsu, naše kotě. Přemýšlím, že jí do krku nacpu kapsli s morfinem, aby se zklidnila, ale nechci plýtvat. Nakonec si klekám na její holeně a začínám přestřihovat pásku kolem nohou.

Je bosa. Má malá, snědá, pěkně formovaná chodidla, ale za nehty na nohou má špínu, jako by se vláčela přes pole.

Pásky jsem odstranil a pomáhám jí na nohy. Je lehká, ale očividně slabá. Držet její tělo je jako chovat usínající dítě. Ukazuju na pohovku a rovnám jeden z odhozených polštářů, aby se mohla posadit. Jde opatrně, vypadá to, že jí každý pohyb působí bolest, ale má perfektní, nepokažené držení těla, krásnou linii zad až vzhůru do zátylku.

Udivuje mě, jak je tichá. Sedá si a tentokrát poslušně nastavuje ruce, abych mohl pásku přestříhnout. Prsty má rovné a dlouhé. Zajímalo by mě, jestli hraje na piano.

Vypadá to, že v prstech nemá žádný cit. Namáhavě tápe po stříbrné pásce přes pusu, až to vzdá a já ji smím strhnout. Chvilíčku předtím klidně zavře oči, a když trhnu, bolestivě, ale hluboce vydechne.

Usedám na okraj stolu před pohovkou, půl metru od ní. Z nějakého důvodu se stydím, jako by mě na chodbě pozdravila holka, co je ve škole nová, a v hlavě mám vygumováno, protože nevím, co říct. Takže se na ni jen dívám.

„Co to má znamenat? Proč tu jsi?“

Jakmile zaslechne můj hlas, ucukne a schoulí se. Má nohy jako kobylka, dlouhé a štíhlé. Oblečená je jenom v krátkých žlutých šatech. Ta ostrá barva mě bodá do očí.

„Jak se jmenuješ?“

Koukám z okna. To mě rozčiluje. Nejsem žádná pitomá chůva a na tohle vážně nemám čas. U postele leží balíček se zbožím na týden. Měl bych začít, obvolat mé drahé závisláky. Po dvou týdnech ve vězení se mi po nich skoro stýská.

„Jak se jmenuješ?“

Její oči pozorují svět venku, střechy a modré nebe.

„Odkud znáš Marka?“

Ticho. Nic.

Tohle nemá cenu. Přemýšlím, jestli to není autistka, mohla by umět počítat karty a pomoci mi vyhrát v blackjacku majlant. Jdu k posteli, беру mobil a volám Markovi. Ona sedí na gauči, a jak kryje svoje tělo, podobá se opuštěnému dítěti.

Signály telefonu se od vzdálené elektronické zdi odráží zpět ke mně. Žádná odpověď. Vracím se k pohovce, dívám se na ni a něco se ve mně láme.

„Připomínáš mi někoho, koho jsem hodně dlouho neviděl,“

šeptám a slyším, jak se mi klepe hlas.

A v tu chvíli mě udeří do obličeje, studenou dlaní, a rozeběhne se ke dveřím. Křičí něco, čemu nerozumím, ale zní to jako nadávky. Pohybuje se pomaličku, skoro dezorientovaně. Bosé nohy dupou, a když doběhne ke dveřím, už jsem u ní. Ve tváři se mi rozlévá teplo a bolest. Mám chuť jí to vrátit. Dveře jsou zamčené a ona lomcuje klikou.

„Uklidni se, zatraceně, já ti neublížím,“ křičím a chytám ji za ramena. Cestou zpět ke gauči mě zkouší kopat, trefit se mi kolenem do třísel. Několikrát se zadaří, když mi plivá do obličeje. Něco na ni křiknu a hodím ji zpátky na gauč takovou silou, že toho vzápětí zalituju. Ale jakmile sedí, zahalí ji neviditelný klid. Dívá se na svoje ruce.

„Chceš, abych tě svázal, nebo co?“ zasyknu a ukazuju na špinavé stříbrné zbytky na zemi. Neodpovídá a já si jdu umýt obličej.

„My name is Vincent. What is your name?“

Pořád nic. Svítí se, běží televize a na stole je přichystané jídlo, ale doma nikdo není.

„Pane bože. Co to s tebou je?“

Za oknem je nebe modré jako policejní košile a slunce je velké, oteklé oko, které zapomnělo, jak se mrká. Pozoruju, jak se v dálce objevují a mizí vlaky metra.

Znovu se postavím před ní a v prstech žmoulám cigaretu. Zvažuju situaci. Tvář mi pořád hoří a bolí mě a trochu se stydím, že jsem s ní jednal tak tvrdě. Kladu si ruku na hrudník a snažím se jí podívat do očí, ale ona pořád uhýbá pohledem. Jako by na mě byla alergická.

„Vincent,“ ukazuju na sebe a připadám si jako idiot. „Vincent Franke.“

S ukazováčkem namířeným na ni zvedám obočí.

Nic. Celé to ještě jednou zopakuju, znovu říkám své jméno a dívám se na ni. A vtom vidím, jak se za kouřovým závojem, který zakrývá její oči, něco zaleskne.

„Maria.“

„Tak se jmenuješ? Is that your name? Maria?“ Ukazuju na ni.

„Maria Magdalena,“ říká pomalu.

Všímám si něčeho na její ruce, přímo nad loktem. Ošklivé modřiny s tmavšími odstíny, velké jako pěst. Má jich víc, takže to stěží může být od toho, jak jsem ji chytil.

„Co to sakra je?“

Ještě větší modřina se jí vyjímá na krku a tři na jednom stehně. A na pravé oko mrká hůř. Nejdřív jsem si myslel, že jde o velké mateřské znaménko, ale těsně pod okem má modrofialovou modřinu, kulatou a velkou jako padesátiořová mince.

„Co se ti do prdele st...“

Nakláním se dopředu a náhodou se dotýkám její holeně, kůže je měkká a hladká jako hedvábí. Ucukla, jako bych vytáhl nůž. Posouvám ruku na polštář.

„Co se ti do prdele stalo?“

Nic. Ticho je zdrcující.

„Vincent.“

Jak pronáší moje jméno, zůstávám ochromený. Je to skoro šepot, ale přesto zní jasně, silně. Stojím v kuchyni a snažím se vymyslet, co budu dělat.

„Jo?“ říkám unaveně.

Polyká neviditelný doušek z neviditelné sklenice v ruce.

„Cože? Jo, jasně, máš žízeň, chápu.“

Napouštím vodu do sklenky, která je aspoň tak čistá, že v ní neplave žádné smetí. Bere si sklenici oběma rukama a pije hlubokými, těžkými doušky. Když je hotová, vrací se k pozorování